

TÍCH HỢP ĐỊA LÍ TỰ NHIÊN ĐỊA PHƯƠNG TRONG DẠY HỌC MÔN ĐỊA LÍ LỚP 12 Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG THỰC HÀNH CAO NGUYÊN, TỈNH ĐẮK LẮK

Lại Văn Văn¹

Ngày nhận bài: 23/3/2022; Ngày phản biện thông qua: 29/5/2022; Ngày duyệt đăng: 31/5/2022

TÓM TẮT

Dạy học tích hợp là quan điểm dạy học phù hợp với mục tiêu của dạy học phát triển năng lực. Địa lí học là môn học có tính chất tổng hợp, liên môn cao nên rất thuận lợi cho dạy học tích hợp. Trong dạy học môn Địa lí lớp 12, việc tích hợp địa lí địa phương được thực hiện thông qua các phương thức: dạy tiết học riêng về địa lí địa phương, dạy nội dung địa lí địa phương trong một phần của bài học hoặc liên hệ địa lí địa phương vào nội dung bài học. Việc dạy học tích hợp địa lí địa phương trong môn Địa lí giúp học sinh nắm rõ hơn các biểu tượng về địa lí của Việt Nam, tìm hiểu những nét đặc trưng, tiêu biểu của địa phương hình thành các khái niệm, các quy luật, các mối liên hệ nhân quả địa lí. Những kiến thức có giá trị thực tiễn này giúp học sinh có khả năng vận dụng vào cuộc sống hàng ngày, vào công việc lao động sản xuất tại địa phương, bảo vệ môi trường, thiên nhiên, góp phần giáo dục cho học sinh tình cảm với quê hương, đất nước. Đây cũng chính là những biểu hiện của quan điểm lấy học sinh làm trung tâm khi triển khai thực hiện chương trình Giáo dục phổ thông mới. Bài viết này, tập trung nghiên cứu làm rõ một số vấn đề chung về dạy học tích hợp và phương pháp thiết kế hoạt động dạy học tích hợp địa lí tự nhiên Đắc Lắc trong dạy học Địa lí lớp 12 ở trường Trung học phổ thông Thực hành Cao Nguyên.

Từ khóa: tích hợp Địa lí tự nhiên, Địa lí lớp 12, tỉnh Đắc Lắc.

1. MỞ ĐẦU

Trong chương trình môn Địa lí cấp Trung học phổ thông, nội dung về địa lí địa phương có vai trò hết sức quan trọng: Mục tiêu của dạy học địa lí địa phương là giúp cho học sinh có được các kiến thức về địa phương qua việc học tập trên lớp, khảo sát, nghiên cứu nơi học tập và sinh sống. Chính việc giảng dạy địa lí địa phương giúp thế hệ trẻ tìm hiểu và đánh giá đúng tiềm năng các điều kiện tự nhiên, tài nguyên thiên nhiên và thực trạng kinh tế - xã hội của địa phương, từ đó giúp họ định hướng nghề nghiệp, lao động sản xuất, góp phần xây dựng quê hương giàu đẹp trịnh (Nguyễn Trọng Phúc, 2004, tr.186).

Thực tế trong phân phối chương trình môn Địa lí cấp THPT, địa lí địa phương rất ít được nhắc đến. Chương trình Địa lí lớp 12, địa lí địa phương được chính thức đưa vào giảng dạy và học tập với chỉ 02 tiết vào các bài ở cuối chương trình (Lê Thông, 2012, tr.202). Nội dung cơ bản của 02 tiết này chỉ định hướng cách viết một báo cáo về địa lí địa phương mà không trình bày cụ thể địa phương nào.

Để đạt được những mục tiêu trên thì việc tìm ra các phương pháp dạy học để tích hợp các kiến thức địa lí địa phương vào bài học ở trên lớp đóng vai trò vô cùng quan trọng. Về cơ bản, Trường THPT Thực hành Cao Nguyên là trường học theo ban

Khoa học Tự nhiên, thiên hướng chủ yếu của học sinh là các môn Khoa học Tự nhiên như Toán, Lý, Hóa, Sinh nên việc đầu tư vào môn học Địa lí của học sinh còn khiêm tốn. Theo thống kê, điểm trung bình năm học môn Địa lí của trường khá thấp, số học sinh lựa chọn môn Địa lí để dự thi tốt nghiệp THPT và lấy điểm xét tuyển đại học dao động từ 10 - 20 em mỗi năm. Đây cũng là một thực trạng báo động đối với chất lượng môn học Địa lí của Nhà trường.

Trong chương trình Giáo dục phổ thông mới sắp được thực hiện, Giáo dục địa phương là môn học bắt buộc trong chương trình (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2018, tr.13). Điều này có thể thấy tầm quan trọng của địa lí địa phương trong giáo dục THPT. Nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập, giúp học sinh có niềm đam mê hơn đối với kiến thức địa lí, để các tiết học sinh động hơn qua đó giáo dục tình yêu quê hương đất nước thì việc lồng ghép, tích hợp kiến thức địa lí địa phương được xem là một trong các phương pháp khả thi nhất.

2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Nội dung nghiên cứu

Trong bài báo này chúng tôi chỉ tập trung nghiên cứu hai vấn đề:

- Khái quát cơ sở lí luận về dạy học tích hợp.

¹Trường THPT Thực hành Cao Nguyên, Trường Đại học Tây Nguyên;

Tác giả liên hệ: Lại Văn Văn; ĐT: 0977199606; Email: lvvan@ttn.edu.vn.